

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2743/2022.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.20.751/2022/2. számú végzésével összefüggésben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 408. § (1)–(2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 43.Pf.637.862/2021/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó a 2022. november 30-án benyújtott alkotmányjogi panaszban kérte a Kúria Pfv.III.20.751/2022/2. számú végzésével összefüggésben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 408. § (1) és (2) bekezdése, valamint a Fővárosi Törvényszék 43.Pf.637.862/2021/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei, valamint az indítványban foglaltak az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [4] Az indítványozó (alperes) 2018-ban személyiségi jogainak megsértésére alapított sérelemdíj iránti igényének bíróság előtti érvényesítése érdekében ügyvédi megbízási szerződést kötött a felperessel. Az alperes a személyiségi jog megsértése iránti indított perrel párhuzamosan, jogi képviselő nélkül eljárva, egy másik peres eljárásban is érintett volt. Ezzel a másik peres eljárással összefüggésben is felkérte a felperest arra, hogy képviselőtében az ellenérdekű fél előtt eljárjon, mely felkérésnek a felperes eleget tett. A felperes a megbízási jogviszonyt felmondta, és a felmondással

összefüggő elszámolás érdekében a kapcsolódó számlákat kiállította. Az indítványozó a megbízási díjat nem fizette meg; a fizetési meghagyással indult és perré alakult eljárásban a járásbíróság az indítványozót 448 297 Ft megbízási díj és kamata, valamint perköltség fizetésére kötelezte.

- [5] A törvényszék mint másodfokú bíróság a perköltség összegét megváltoztatta. A Kúria a jogi képviselővel eljáró indítványozó felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét visszautasította.
- [6] 1.2. Az alkotmányjogi panasz szerint a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 14.P.22.810/2019/34. számú ítélete az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését (tisztességes hatósági eljáráshoz való jog) és XXVIII. cikke (1) bekezdését (tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog) sértik. A törvényszék ítélete ezeken kívül a XXVIII. cikk (7) bekezdésébe (jogorvoslathoz való jog) is ütközik.
- [7] Az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására kiegészített panasz szerint a Kúria végzésével összefüggésben a Pp. 408. § (1) és (2) bekezdése a XXVIII. cikk (7) bekezdésébe (jogorvoslathoz való jog) és a XV. cikk (1)–(2) bekezdésébe (törvény előtti egyenlőség, megkülönböztetés tilalma) ütközik.
- [8] 1.3. A Járásbíróság ítélete elleni panasz azon a tényállításon alapul, hogy a személyesen eljáró indítványozó, mint alperes az elsőfokú bíróság által 2019. március 4. napjára tűzött érdemi tárgyalásra vírusos megbetegedés miatt megjeleni nem tudott. Az alperes a tárgyalás napján telefonon értesítette az elsőfokú bíróság polgári kezelőirodáját, hogy betegség miatt megjeleni nem fog tudni. Az elsőfokú bíróság az alperes tájékoztatása ellenére az érdemi tárgyalást megtartotta, majd befejezettnek nyilvánította és nyomban ítéletet is hozott. A panasz szerint „[t]eljességgel abszurd, hogy az érdemi tárgyalás az alperes érdemi észrevétele, bizonyítékai, bizonyítási indítványai megtételének hiányában került lezárásra és ezt követően pedig rögtön ítélethozatal történt. Az első fokú bíróság, mivel az alperest elzárta a felperesi tanú meghallgatásától, kérdésésétől, bizonyítási indítványok előterjesztésétől, okirati bizonyítékok becsatolásától, az érdemi észrevétel megtételétől a felperesi beadványokra és nyilatkozatokra, az alperes jogait korlátozta és a fenn leírtak tekintetében megsértette Magyarország Alaptörvényének XXVIII. és XXIV. cikkét és az alperes tisztességes eljáráshoz való jogát. [...] Ha a bíróság önkényesen mérlegel, ugyanúgy nem biztosítja az ügyfél számára a bírósághoz való fordulás alkotmányos jogát, mivel jogellenesen nem vesz figyelembe való tényeket, vagy jogellenesen értelmez jogszabályokat. Az önkényes mérlegelés és jogértelmezés esetén a bíróság kizárja annak lehetőségét, hogy az ügyfél az alanyi jogainak érvényesítése érdekében hatékonyan fordulhasson a bírósághoz, illetve, hogy a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.”
- [9] A panasz több, részben hatályát veszített határozat idézése mellett hivatkozik az Alkotmánybíróság gyakorlatára és az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkére is,

majd a fegyverek egyenlőségéhez való jog megsértéséről szól, az Emberi Jogok Európai Bírósága, továbbá az Európai Unió Bírósága gyakorlata tükrében. Állítja azt is, hogy „az elsőfokú bíróság ezen felül az indítványozó alperes részére nem biztosította a Pp. által biztosított lehetőséget, hogy az önhiba meglétét igazolással igazolja a Pp. 150. § és Pp. 151. § alapján.”

- [10] 1.4. A Törvényszék ítélete elleni panasznál az indítványozó abból indul ki, hogy az alaptörvény-ellenes elsőfokú ítélet érdemben történő helybenhagyása is alaptörvény-ellenes, és ez már nemcsak a tisztességes hatósági eljáráshoz és tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogot sérti, hanem a jogorvoslati jogot is, továbbá – ezekkel összefüggésben – az Alaptörvény 28. cikkét. A panasz szerint „[a] másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban nem biztosította az alperes részére azt, hogy bizonyítékait, igazolásait előadja tekintettel arra, hogy a másodfokú tanács a peres anyagok birtokában és jogkörénél fogva az eljárásban pótolhatta volna az alperes nyilatkozatait, bizonyítékait, érdemi észrevételeit. [...] A másodfokú bíróság az alperes által becsatolt és a fellebbezésben előadott azon lényeges, az ügy érdemi döntésére kiható eljárásjogi és anyagi jogi szabálysértést – melyet a Fővárosi Törvényszék 45.Pkf.635.604/2021/3. számú végzésében megállapított – figyelmen kívül hagyta, ezzel is megsértve a tisztességes eljáráshoz való alapjog garanciáit úgy mint: a bírósághoz fordulás joga, a hatékony jogorvoslati jog és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelményét.” A panasz ezt követően az Egyezmény és Pp. egyes szabályairól ír, majd a másodfokú eljárást veszi górcső alá, a Pp. tükrében, felróva egyebek között azt is, hogy a bíróság tárgyaláson kívül döntött.
- [11] 1.5. A Pp. 408. § (2) bekezdése elleni panasznál az indítványozó arra hivatkozik, hogy az „kizárja a felülvizsgálat megengedőségét vagyoni jogi perek kapcsán, ezért ez a jogszabály egyfelől különbséget tesz – diszkriminál – a peres fajták tekintetében, másfelől sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában.”
- [12] A panasz szerint továbbá „[a] Pp. 408. § (1) bekezdése ugyancsak diszkriminálja, megkülönbözteti a jogkereső állampolgárt a pertárgy értékének vonatkozásában. [...] Abszurd és morális aggályokat vett fel ez a törvényi kitétel, hogy vagyoni jogi perekben csak az a fél élhet felülvizsgálati kérelemmel, illetve a jogszabály csak annak engedi meg a felülvizsgálati eljárást vagyoni jogi per esetén, akinek vagyoni jogi igénye vagy sérelme meghaladja az 5 millió Forint értéket. [...] A jogszabály a felülvizsgálat kizárásával alkalmas arra, hogy az alsóbb bíróságok anyagi jogi, illetve eljárásjogi hibáit ellenőrizhetetlenné, kontroll nélkülivé, kijavíthatatlanná tegyék, amivel sérülnek a tisztességes eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] egyes részelemei, valamint a jogkereső állampolgárokat vagyoni jogi igényük alapján is indokolatlanul megkülönbözteti [Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdés] és az indítványozó véleménye szerint teret enged az esetleges bírósági

önkényes mérlegelhetőségnek, a jogszabályok contra legem értelmezhetőségének az ellenőrzés és kontroll hiányának tekintetében”

- [13] 1.6. A panasz utal arra, hogy „az indítványozó 2022. június hó 22. napján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az elsőfokú bíróságnál, de az AB a IV/1529-3/2022. számú végzésével az alkotmányjogi panaszt visszautasította arra való hivatkozással, hogy felülvizsgálati eljárás van folyamatban, ezért az Ügyrend 32. § (4) bekezdésének értelmében az alkotmányjogi panasz nem tekinthető elkésztettnek és benyújtható.”
- [14] 2. 2023. január 16-án az indítványozó indítvány-kiegészítést nyújtott be. A beadvány első fele a Pp. 408. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességéről tartalmaz érvelést. A beadvány a második felében megismétli a Pp. 408. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességére vonatkozó korábbi érveket, több alkotmánybírói határozatot idézve. Az indítvány-kiegészítés szerint „a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokon eljáró bíróság a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésével az Alaptörvény 26. cikk és 28. cikk rendelkezéseit is megsértette, tehát az indítványozó nem önálló alapjog sérelemkénti hivatkozással jelölte meg az Alaptörvény 28. cikk megsértését, hanem a tisztességes eljáráshoz való jog és annak aspektusainak megsértéséből következethetően.”
- [15] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [16] 3.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be 2022. november 30-án. A Kúria végzését az indítványozó 2022. november 10-én vette át.
- [17] Megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntéseket, és a sérelmezett jogszabályt, valamint kifejezett kérelmet terjesztett elő a sérelmezett ítéletek és jogszabály megsemmisítésére, megjelölte továbbá az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint annak indokolását. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló eljárásokban fél volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [18] A panasz bírói döntések és jogszabályi rendelkezések ellen is irányul. Megállapítható, hogy a Kúria a Pp. 408. § (2) bekezdését – eszerint nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben – nem alkalmazta a konkrét ügyben, vagyis e szabály ellen alkotmányjogi panasz indítvány nem nyújtható be. A Kúria a Pp. 408. § (1) bekezdését alkalmazta (Indokolás [8]).

- [19] Az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezések közül a XXVIII. cikk (1) bekezdésére, (7) bekezdésére, XV. cikk (1)-(2) bekezdésére alapított elemek tekintetében felel meg a panasz a határozott kérelem követelményének [Abtv. 52. § (1b) bekezdés]. Nincs indokolás azonban a panaszban arról, hogy a XXIV. cikk (1) bekezdése – tisztességes hatósági eljáráshoz való jog - sérelme miatt merülhetne fel a jelen esetben, amikor megbízási díj megfizetése volt a panaszra okot adó per tárgya.
- [20] 3.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [21] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy alkotmányjogi panasz alapján eljárva csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}
- [23] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszban említett, Alaptörvényben biztosított egyes jogok sérelmével kapcsolatosan a panasz nem alkotmányossági, hanem szakjogi törvényességi kérdésekre vonatkozik.
- [24] A Járásbíróság ítéletéből kitűnik, hogy az indítványozó a perfelvételi tárgyaláson megjelent (Indokolás [65]), nyilatkozatot tett; az indítványozó a keresetre érdemi ellenkérelmet adott elő (Indokolás [27]–[33]), ezeket a Járásbíróság az ítélet indokolásában értékelése körébe vonta; hasonlóképpen tett a Törvényszék az indítványozó fellebbezésével (Indokolás [12]–[17], [20]–[26]), így az indítványozónak az elsőfokú eljárást illető előadásaival is (Indokolás [20]). Az indítványozó a Pp. egyes rendelkezései mikénti alkalmazását kifogásolja, összességében a rendes bíróságok jogalkalmazását vonja kritika alá. Az indítványozó valójában a támadott ítéletekben foglalt döntéseket, azok rá hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek, a döntések Alkotmánybíróság általi felülbírálata érdekében.
- [25] 3.3. Az Alkotmánybíróság már többször foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a felülvizsgálat feltételekhez kötése milyen, érdemi vizsgálatra alkalmas alkotmányjogi kérdéseket vethet fel. Így egyebek között már arról is többször döntött, hogy a

vagyonjogi pereknél a felülvizsgálatnak a vitatott értékhez kötéséről szóló rendelkezés elleni panasz befogadható-e {legutóbb: 3065/2023. (II. 16.) AB végzés, Indokolás [16], [18], [20]–[21]}. Erre figyelemmel a Pp. 408. § (1) bekezdése rendelkezése elleni jelen panasz sem volt befogadható.

- [26] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét támasztaná alá, ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére azt visszautasította.

Budapest, 2023. május 16.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró